UrbNet Højdepunkter 2020

Vision

Center for Urbane Netværksudviklinger (UrbNet) udforsker arkæologien og historien bag urbane samfund og deres netværk med fokus på den antikke verden, Nordeuropa og det Indiske Ocean.

Centeret er et interdisciplinært forskningsinitiativ, som integrerer humanistiske kontekststudier med naturvidenskabelige metoder.

Med udgangspunkt i en netværksdynamisk tilgang til urbanisering tilstræber vi at udvikle en 'high definition'-arkæologi med det formål at vise, hvordan urbane netværk katalyserede sociale og miljømæssige ekspansioner og kriser i fortiden.

Romersk Glas fra Gerasa (Jerash, Jordan)

Dette studie har fundet en metode til at bestemme oprindelsen af romersk farveløst glas og har påvist, at hafniumisotoper kan bruges til at skelne mellem egyptisk og levantinsk glas. Analyserne peger på, at det eftertragtede alexandrinske glas stammede fra Egypten.

Farveløst romersk glas med lilla stænk, som indikerer forvitring (Foto: Danish-German Jerash Northwest Quarter Project).

Se: Barfod, G. H., Freestone, I., Lesher, C. E., Lichtenberger, A. & Raja, R. (2020). 'Alexandrian' Glass Confirmed by Hafnium Isotopes. *Nature Scientific Reports* 10, 11322.

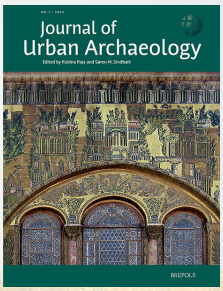

Journal of Urban Archaeology

JUA er det første målrettede videnskabelige tidsskrift, der anerkender urban arkæologi som et selvstændigt forskningsfelt. Tidsskriftet tlibyder et intellektuelt forum for forskere inden for arkæologi i urbane kontekster og netværk i alle dele af verden og på tværs af alle tidsperioder. Tidsskriftet er en direkte udløber af den forskning, der foregår på Centre for Urban Network Evolutions (UrbNet), og er udgivet af Brepols Publishers.

Det første bind af Journal of Urban Archaeology.

Statistik

Konferencer/workshops: 5
Inviterede forelæsninger: 45
Ph.d.-forsvar: 2
Ph.d.-kurser: 1
Presse og medieomtale: 124
Publikationer: 113

Håndværk og Sociale Netværk i Vikingebyer

En ny udgivelse viser, at fortidens kunsthåndværkere ofte lærte nye teknikker over store afstande, men samtidigt holdt fast i lokale produktionstraditioner. Ved at spore udbredelsen af disse teknikker er det muligt at få indblik i datidens kommunikationsmønstre, og ved at studere affaldsmaterialer, værktøjer og de færdige genstande er det muligt at få ny viden om, hvordan produktionsmønstre ændrede sig over tid og sted.

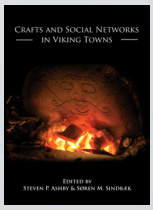

Se: Ashby, S. P. & Sindbæk, S. M. (eds.) (2020). *Crafts and Social Networks in Viking Towns*. Oxford: Oxbow Books.

Urban Økologi og Transitioner på Zanzibar

UrbNets arbejde i Unguja Ukuu har fokuseret på udgravningen af huse med henblik på at forstå den præcise kronologi i stedets bosættelseshistorie, og for at forstå hvordan landskabsressourcer blev udnyttet af befolkningen på daglig basis. I 2020 blev der opført et besøgscenter på stedet, som inkluderer materialer og plancher, der er produceret af UrbNet.

Udgravningen af et hus med Ema Bauzyté, Henriette Rødland og Said Said, september 2019 (Foto: Steaphanie Wynne-Jones).

Se: Wynne-Jones, S., Sulas, F., Out, W. A., Kristiansen, S. M., Fitton, T., Abdallah, A. K. & Olsen, J. (2020). Urban Chronology at a Human Scale on the Coast of East Africa in the 1st Millennium a.d., *Journal of Field Archaeology* 46.1. DOI: 10.1080/00934690.2020.1854549.

Urban arkæologi: Et 'Best Practice'-Eksempel

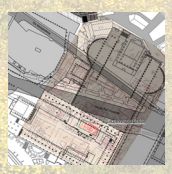

Cæsars Forum-projektet er en casestudie-udgravning, som har til formål at anvende og teste 'best practice'-fremgangsmåder. Ved strategisk at implementere UrbNets 'high definition'-paradigme har holdet opnået ny viden om vigtigheden af Alessandrino-kvarteret, særligt detaljer vedrørende dets nedrivning.

Udgravningsområde i forhold til kejserfora og husene i Alessandrino-kvarteret (Foto: Cæsars Forum-projektet).

Se: Jacobsen, J. K., Murro, G., Presicce, C. P., Raja, R. & Saxkjær, S. G. (2020). Practicing Urban Archaeology in a Modern City: The New Excavations of the Alessandrino Quarter in the Heart of Rome. *Journal of Field Archaeology*. DOI: 10.1080/00934690.2020.1834255.

Geografisk Mobilitet i Vikingetidens Ribe

Projektet *De Dødes By* har analyseret de jordiske rester fra vikingetidens Ribe for at finde frem til graden af kulturel diversitet, integration og mobilitet. Den fulde integrering af specialiststudier i projektet har understreget vigtigheden af en 'high definition'-tilgang og af at inkorporere flere variabler i studier af kulturelt slægtskab og mobilitet i fortidens urbane samfund.

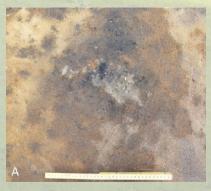

Flere forskellige gravskikke er påvist på Ribes tidligste gravplads, herunder kremering i små grave og jordfæstegrave (Foto: Aarhus Universitet/Sydvestjyske Museer).

Se: Croix, S., Frei, K. M., Sindbæk, S. M. & Søvsø, M. (2020). Individual Geographic Mobility in a Viking-Age Emporium: Burial Practices and Strontium Isotope Analyses of Ribe's Earliest Inhabitants, *PLOS ONE* 15.8, e0237850.

Urbane Netværk i Kaukasus

Et nyt studie har rekonstrueret det netværk af byer og landsbyer, som fungerede som knudepunkter for handel og kommunikation langs Rionifloden i det vestlige Georgien i det 17.–19. århundrede. Studiet argumenterer for at se ud over individuelle byers historiske narrativer og i stedet udforske bosættelser i flodkontekster i lyset af et netværks- og landskabsperspektiv.

Riverfloden ved Simagre, august 2020 (Foto: Emanuele E. Intagliata).

Se: Intagliata, E. E. 2020. Settlement Networks and River Navigation in the Rioni – Western Georgia: From Strabo to Jean-François Gamba and Back Again. *WIREs Water*. DOI: https://doi-org.ez.statsbiblioteket.dk:12048/10.1002/wat2.1492.

Sapere Aude-Bevilling

Tom Brughmans har modtaget en Sapere Aude-bevilling fra Danmarks Frie Forskningsfond (DFF) til projektet *MINERVA: Understanding the Centuries-Long Functioning of the Roman Economy*. Målet er at udforske, hvordan det romerske imperium udviklede sig hen over århundreder ved at kombinere arkæologiske studier af keramik og transportnetværk i simulationseksperimenter.

Tom Brughmans (Foto: Tariq Mikkel Khan, DFF).